

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografa
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimite.
Inserate
se primesc în Administrațiune
în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf.,
Nr. Augenthaler & Emerico Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Julius Le-
opold (VII Erzsébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
5-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GA
Abonam.
Pe un
12 co
N-rii de
PENTRU
Pe un
luni 20
N-rii de
Se pu
ciile po
afară și
Aboname
Adminis
targul In
I. Pe un
luni 10 co
Cu dusul
cor., pe sa
trei luni 6
plar 10 bani
mentele, că
sunt a se plă.

Nr. 2.

Brașov. Joi 4 (17) Ianuarie

Anul 1906 înăuntru.

II.

În decurs de aproape treizeci de ani, de când stăruim ca Românii din Ardeal, Bănat și Țeara ungurească să-și dea mâna în lupta națională și să-nțeleagă că, în fața nizuințelor de cutropire ale adversarilor lor de la putere, nu le poate fi permis să se abată nici o clipită dela drumul ce l'a indicat politicii noastre naționale marea adunare a Românilor de la 3(15) Maiu 1848, de foarte multe ori ni s'a dat ocaziunea a accentua, că dualismul nu va dura nici el o miie de ani și că, tendința lui mergând spre succesiva separare completă a celor două state, noi Românii trebuie să luăm de cu vreme poziție cu toată energia posibilă, ca nu cumva să pierdem de sub picioare terenul, care singur poate fi priincios apărării cu efect a individualității noastre naționale.

Am atras necurmat atențiunea conaționalilor noștri asupra luptelor din Austria în speranță, că, ieșind biruitor din aceste lupte principiul egalității îndreptății naționale, aceasta nu va putea să rămână fără de reflex și asupra stărilor desolate din Ungaria. Totdeauna însă am dis: Băgați de samă fraților, căci — constelația generală politică prezentându-se așa de mult în defavorul nostru și nefiind nici măcar prospecte ca să se schimbe în viitorul cel mai apropiat — ne amenință pericolul ca în partea austriacă a monarhiei, grație luptelor energice ce le poartă acolo națiunile diferite între sine, să iese învingător principiul federalist și Austria să se constituie pe baza lui, fără ca printr'asta să se nimicească legăturile dualistice cu Ungaria și fără ca sistemul dominant al egemoniei maghiare să fie măcar sgduuit în temelile sale.

Da, am dis și afirmat nu numai odată, că să poată întâmpla ca evenimentele să treacă peste capul nostru și cestiunea română transilvană să fie îngropată, dacă nu ne vom înțelege suprema datorie și nu ne vom implini-o, coste-ne, ce ne va costa.

Cu inima tremurândă o spunem, că anul 1906 a desfășurat înaintea privirei noastre întreaga icoană a acestei îngrozitoare eventualități, și nu pentru că n'am fost în stare noi Românii să ne manifestăm și să reclamăm cu efectul convenit egala noastră îndreptățire națională, ci fiindcă printr'o politică oportunistă fără de nici un înțeles, și fără de nici o bază reală, am ajuns în parte — accentuăm numai în parte — în halul de a apărea înaintea lumii, a țării și a tronului ca un popor de indiviți cu graiu românesc, cari am renunțat pentru totdeauna la independența noastră națională și ne mulțumim a fi în vecii vecilor coada națiunii maghiare și a ne hrăni cu sfărmiturile, ce ni-le va arunca aceasta din grație — din grația, țicem, ce ni-a fost odinioară sârbătorește promisă, ba a fost întărită promisiunea chiar și printr'o lege ungurească.

Ne aflăm înaintea acestui mare pericol, ca să se petreacă cu noi, de ceace Deak a voit să ferească pe Maghiari, pericolul de a renunța de bunăvoie la drepturile și la individualitatea noastră națională.

Și întrebăm pe ori-ce Român cugetător: unde poate duce politica oportunistă ce o poartă azi în dietă deputații noștri naționaliști, cari pretind, ce-i drept, a mai sta pe baza principiului programului nostru din 1881, dar de fapt au trecut de mult peste Rubiconul principiilor singur admise și mântuitoare ale luptelor noastre seculare naționale, unde ne poate duce, dacă nu la ingenuchiare și la capitulațiune pentru toate timpurile?

Iată ce zamă ni-a fiert anul 1906, după ce până atunci am știut, bine rău, să perzeverăm în rezistență față cu încercările de a ne omori naționalicește, rezistență a căreia tărie nu rezida în tactica de luptă, ci în moralul, în credința și în speranța întregului popor.

Acum ne țic să sperăm că în cele din urmă se va executa promisiunea, ce ni-a dat-o cu gura jumătate maghiarismul violent, când cu invoirea cumetrilor dualiști a ajuns stăpân pe destinele noastre — se va executa sub controlul deputaților noștri naționaliști legea de naționalitate de deci de mii de ori călcată, tăgăduită și afurisită de cei ce au adus'o!...

Pronia dumnezeiască, care ni-a scutit până acuma, să ne ferească de-o catastrofă ca aceasta și de pericolul de moarte națională, ce ne amenință azi cum nu ni-a mai amenințat niciodată până acuma!

Cu această dorință și speranță intrăm în anul 1907.

Afacerea Polonyi. Acusele aduse în în publicitate de către fostul primar al Budapestei Halmos în contra șefului suprem al justiției ungare, ministrul Polonyi, sunt viu comentate de presa budapestană. Ziarele »Pester Lloyd« și »Neues Pester Journal« sunt de părere că lui Polonyi nu-i rămâne altceva decât să apeleze la jurați și — ca urmare firească — să demisioneze. »Budapesti Naplo« exclamă: »Trecutul său propriu îl înmormântează!... »Az Ujsag« e de părere, că Polonyi se vede în fine constrâns să apeleze la jurați, dar el însuși și-i va alege, și va merge în provincie, căci în Budapesta îl cunosc prea bine.

După știrile mai nouă Polonyi e considerat de perdat. În consiliile de miniștri, cari s'au ținut ieri, Andrassy s'a fi cerut ca Polonyi să demisioneze și să întenteze proces calumniatorilor săi. Wekerle de altă parte ar fi insistat pe lângă rămânerea lui Polonyi în cabinet, convins fiind că Polonyi e unicul om, care știe să câștige întotdeauna pentru ori ce proiect de lege al

guvernului, majoritatea partidului dist. Se fac deja și combinații persoanei noului ministru de justiție al ministerului de justiție Günth

Partidul popular german din Austria. Partidul popular din Austria a mare adunare populară germană în 1. Au vorbit miniștrii Prade și Jersatz putatul Beuerle vorbind despre lament al votului universal, zice că ca decisiunile acestui parlament, tul reprezentant al poporului, să n' mai părerii vrednice de băgat în se să aibă putere de poruncă. Speră că pășire energetică să vor aranja definițiunile dintre Ungaria și Austria fel nu se va mai da ocazie Ungariei cul acesta de intrigi împotriva A. Preferă ruperea definitivă de Ungari

„Le Courier Européen“ interzis în Ungari

Primim dela Paris o scrisoare care ni-se comunică articolașul cu titlu de mai sus apărut în »Le Courier Européen« de Vineri, 11 Ianuarie st. n.

Am fost surprinși; toată lumea a fost surprinsă și ferește că au fost surprinși și mai mult cei dela »Curierul«, văzând că guvernul, din care face parte Francisc Kossuth nu s'a sfiit de a săvârși și această ispravă detragând debitul postal escelentei și imparțialei reviste pariziene, care a avut întotdeauna și și-a susținut caracterul său ca organ de informațiune internațional.

»Courier Européen« ne spune, că dacă a devenit victima deselor anomalii postale în Ungaria, pe care le-a fost denunțat anul trecut, aceasta o datorește conziliului de miniștrii unguresc, care singur poate interzice transportul ziarelor și publicațiilor periodice din străinătate.

»Aceasta e grav, e mai grav decât interzicerea, de care am fost loviți în Rusia și Turcia — zice »Courr. Europ.« — fiindcă în aceste două țări măsuri ca aceste se iau pe calea administrativă și polițienească și nu din partea guvernului. Apoi fiindcă guvernul unguresc se dă de mai mult ca liberal, de democrat chiar și totuși lovește în cea mai elementară din libertățile prevăzute în constituția ungară,

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Revelionul la Brașov.

Iarăși trecu un an cu bucurii, cu supărări, cu iluzii și desiluzii. Și bun și rău, capricios ca toți anii și ca întreaga viață.

Lin cădeau fulgii mari și albi, frig de miez de iarnă sticlea zăpada și se zice că dacă în noaptea de anul nou ninge și e ger, e semn bun, semn de trăinicie și de spor.

Incodată se pornește colinda, pentru ultima dată în ascuns, pe furis, lină; colindă de oraș străin, în care elementul românesc e timid și sperios; mai mult slabe încercări, decât pornire viuă. Clipe de agonie... Destul de păcat.

Și și în anul acesta ca și totdeauna se juina pentru ajutorarea femeilor văduve din Brașov și Săcele sau scurt »Reuniunea văduvelor« și-a luat asuprași greaua sarcină să aranjeze sărbarea felicitărilor, doririlor, serbarea anului 1907.

redută, acolo a avut loc petrecerea românească. Ar fi putut avea și în casa națională românească din Brașov dar

păcat... atât de departe n'am ajuns, ba mi se pare că nici sămânță de fond pentru o astfel de zidire nu există — ce fond! — dar încă nici nu visează nimenea casă națională.

Așadară la redută, Sala frumos împodobită, muzică militară și pentru plăcută distracție s'a aranjat pentru ultimele clipe ale anului vechiu un joc frumos de tombolă cu câștiguri scumpe, frumoase și rare cu două câștiguri principale: o splendidă figură cu oglindă și un purcel fript cu o ploscă de vin și colac, frumos împodobite cu colorile noastre naționale.

Aproape de 12 se pornește dansul — s'ar putea să nu se înceapă petrecere românească cu horă? — Ei nu și nu — ordinea de dans indică nu-i vorbă hora — dar numai în teorie. — Bostonul! Fugi soro suntem oameni de lumea mare — ce horă — și-apoi drept vorbind hora s'ar fi potrivit numai jucată în costume naționale — dar la ce costum național? Ei, poate s'ar fi jucat și hora dacă ar fi fost costumul național — și-i mai bine fără horă.

Și ce păcat, ce păcat de neiertat! Frumoasele noastre româncuțe, în pitorescul nostru costum național, ce splendid cerc

n'ar fi făcut în inimile noastre! Văzându-le ar fi bătut de zeci de ori mai mulțumite și ochii noștri îmbătați de jocul multicolor al fluturilor aurii, ale mărgelilor, ale împodobelilor de cap, ale panglicelor, ar fi lăcrimat de fericire ș'am fi știut că sârbăm anul nou românesc. Dela Viena s'a scris și telegrafiat în toate părțile după costume naționale românești pentru revelionul anului acestuia, — se vede că numai departe de casă, departe de ai noștri știm prețui frumosul și când l'avem aproape de noi, abia să n'tindem mâna, dăm din umeri și trecem fără să-l băgăm în samă.

*

Pe la sfârșitul secolului al 15-lea frumoasa Florență ajunsese în mare decadentă morală. Cele sfinte erau luate în batjocură, războiul civil băntuia fără milă, omorurile, incendiile erau la ordinea zilei. Și slaba domnie a lui Pietro de Medicis, marea din ce în ce nesiguranța vieții. În vremea aceasta un simplu călugăr, Girolamo Savonarola, mănât de o putere internă fără seamăn, dintr'o inspirație supraomenească pornește să propovăduiască războiul sufletului împotriva imoralității, a nesocotinței deaproapelui și a slăbirei cre-

dinței în Dumnezeu. Și vorba lui sunătoare, ochii lui fulgerători, credința lui fără de margini, răscolise viața Florenței într'atata, încât începutul carnavalului 1493, nu s'a mai serbat cu muzici, nu cu jocuri, nu cu ușurătatea italianului din Quattrocento; ci pe piața Florenței adunate au fost toate cuburile, toate cărțile imorale, toate tablourile obscene, în șiruri lungi cu cântece de rugăciuni se aduna poporul din toate părțile, iar când altădată să dedea semnalul pentru începutul jocurilor, de astă dată o făclie aprinsă dădu foc grămezii de pe piață și toată lumea în ghenunchi căzută mulțimea lui Dumnezeu îndreptarea lumii.

Și n'am ajuns și noi oare acolo cu viața noastră națională locală? Ba da acolo am ajuns — și n'ar fi sosit timpul ca însași conștiința noastră să ne fie un Savonarola și să zică: Până aici și mai departe nu?

De mult așteptăm ziua mântuirii — păcat — că nu mai vine. Ar fi vremea să aruncăm dela noi multe obiceiuri, multe apucături neromânești și să ne întoarcem

